

ΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

Ηλικία 0 – 6 μηνών

Τρομάζει με ήχους
Αναγνωρίζει ήχους
Εντοπίζει τον ήχο γυρνώντας το κεφάλι
Επαναλαμβάνει τους ίδιους ήχους
Συχνά ψιθυρίζει και βγάζει ευχάριστους ήχους
Μιμείται ήχους
Χρησιμοποιεί ήχους ή χειρονομίες για να υποδείξει τις ανάγκες του
Χρησιμοποιεί διαφορετικό κλάμα για να εκφράσει διαφορετικές ανάγκες
Χαμογελάει όταν του μιλάνε
Χρησιμοποιεί τα φωνήματα /b/, /p/ και /m/ όταν μουρμουρίζει
Ποικίλει σε ύψος και ένταση η φωνή του

Ηλικία 7 – 12 μηνών

Καταλαβαίνει τις έννοιες ναι και το όχι
Καταλαβαίνει και αποκρίνεται στο όνομά του
Ακούει και μιμείται περισσότερους ήχους
Αναγνωρίζει λέξεις που σχετίζονται με συνηθισμένα αντικείμενα (π.χ. μπάλα, γάλα, παπούτσι)
Χρησιμοποιεί μεγάλη ποικιλία ήχων όταν μουρμουρίζει
Μιμείται μερικούς ήχους ακόμη και όταν κλαίει μόνο για να προκαλέσει την προσοχή
Ακούει όταν του μιλάς
Αρχίζει να μετατρέπει το μουρμούρισμα σε ακατάληπτη γλώσσα/ βάβισμα
Παράγει μία ή περισσότερες λέξεις
Χρησιμοποιεί ουσιαστικά
Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 1 έως 3 λέξεων
Κατανοεί απλές εντολές

Ηλικία 13 – 18 μηνών

Χρησιμοποιεί πρότυπα επιτονισμού ενηλίκων
Χρησιμοποιεί ηχολαλία και μη καταληπτή ομιλία (νεολογισμοί)
Παραλείπει μερικά αρχικά σύμφωνα και σχεδόν όλα τα τελικά σύμφωνα
Ακολουθεί απλές εντολές
Αναγνωρίζει 1 με 3 μέρη του σώματος
Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο από 3 έως 20 ή περισσότερες λέξεις (κυρίως ουσιαστικά)
Συνδυάζει χειρονομίες και λόγο
Κάνει έκκληση για τα περισσότερα από τα αντικείμενα που επιθυμεί

Ηλικία 19 – 24 μηνών

Χρησιμοποιεί λέξεις πιο συχνά από ασυνάρτητη ομιλία (νεολογισμούς)
Είναι 25 – 50% κατανοητό στους ξένους
Αρχίζει να συνδυάζει ουσιαστικά και ρήματα
Αρχίζει να χρησιμοποιεί αντωνυμίες
Χρησιμοποιεί κατάλληλο χρωματισμό στη φωνή για τις ερωτήσεις
Απαντά στην ερώτηση «τι είναι αυτό;»
Διασκεδάζει ακούγοντας ιστορίες
Γνωρίζει 5 μέρη του σώματος
Ονομάζει επακριβώς μερικά οικεία αντικείμενα
Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 50 με 100 ή και περισσότερες λέξεις
Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο 300 ή περισσότερων λέξεων

Ηλικία 2 – 3 ετών

Ο λόγος είναι καταληπτός 50 – 75%
Συνεχίζει να ηχολαλεί όταν συναντά δυσκολίες στο λόγο

Καταλαβαίνει το «ένα» και τα «πολλά»
Εκφράζει την ανάγκη για τουαλέτα (πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά)
Ζητάει αντικείμενα με το όνομά τους
Δείχνει τις εικόνες σε βιβλίο ονομάζοντάς τις
Αναγνωρίζει διάφορα μέρη του σώματος
Ακολουθεί απλές εντολές και απαντά σε απλές ερωτήσεις
Επιθυμεί να ακούει μικρές ιστορίες, τραγούδια και ρυθμούς
Κάνει ερωτήσεις με 1 ή 2 λέξεις
Χρησιμοποιεί φράσεις 3 έως 4 λέξεων, με Υποκείμενο – Ρήμα – Αντικείμενο
Χρησιμοποιεί μερικές προθέσεις, άρθρα, ρήματα στον ενεστώτα, ομαλό πληθυντικό και ανώμαλους τύπους στον αόριστο
Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο 500 ή 900 ή περισσότερων λέξεων
Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 50 έως 250 ή περισσότερων λέξεων (ραγδαία ανάπτυξη κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου)
Παρουσιάζει πολλαπλά γραμματικά λάθη
Καταλαβαίνει τα περισσότερα πράγματα από αυτά που λέγονται
Μιλάει με δυνατή φωνή
Χρησιμοποιεί τα φωνήεντα σωστά
Χρησιμοποιεί σωστά σύμφωνα σε αρχική θέση
Χρησιμοποιεί περίπου 27 φωνήματα
Χρησιμοποιεί το βοηθητικό ρήμα «είναι»
Χρησιμοποιεί μερικά ομαλά ρήματα στον αόριστο, κτητικά μορφήματα, αντωνυμίες και προστακτική

Ηλικία 3 – 4 ετών

Καταλαβαίνει τη λειτουργία των αντικειμένων
Καταλαβαίνει διαφορές στις έννοιες (σταματώ – ξεκινώ, μέσα – έξω, μικρό – μεγάλο)
Ακολουθεί εντολές που αποτελούνται από 2 και 3 μέρη
Ρωτάει και απαντάει σε απλές ερωτήσεις (ποιος, τι, που, γιατί)
Συχνά κάνει ερωτήσεις και ζητά λεπτομέρειες στις απαντήσεις
Χρησιμοποιεί την ομιλία για να εκφράσει συναισθήματα
Χρησιμοποιεί 4 με 5 λέξεις στις προτάσεις
Αναγνωρίζει αντικείμενα με το όνομά τους
Χειρίζεται επιδέξια τους ενήλικες και παρατηρεί
Χρησιμοποιεί ουσιαστικά και ρήματα πιο συχνά
Έχει αίσθηση του παρελθόντος και του μέλλοντος
Έχει ένα αντιληπτικό λεξιλόγιο 1200 – 2000 λέξεων
Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 800 – 1500 λέξεων
Ο λόγος είναι 80% καταληπτός
Η γραμματική βελτιώνεται αν και κάποια λάθη επιμένουν
Κατάλληλη χρήση των ρημάτων «είμαι» και «είναι» στις προτάσεις
Βάζει δύο γεγονότα σε χρονολογική σειρά
Συμμετέχει σε συζητήσεις
Συνεπής χρήση ομαλού πληθυντικού, κτητικών αντωνυμιών και ρημάτων αορίστου

Ηλικία 4 – 5 ετών

Κατανοεί τις έννοιες των αριθμών έως το 3
Αναγνωρίζει 1 έως 3 χρώματα
Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο 2800 ή περισσότερων λέξεων
Έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 900 έως 2000 ή περισσότερων λέξεων
Μετράει ως το 10 μηχανικά
Χρησιμοποιεί γραμματικά σωστές προτάσεις
Χρησιμοποιεί προτάσεις 4 έως 8 λέξεων
Απαντά σε σύνθετες ερωτήσεις που αποτελούνται από 2 μέρη
Ρωτά για ορισμούς λέξεων
Μιλά με μια συχνότητα 186 λέξεων ανά λεπτό περίπου
Μειώνεται ο συνολικός αριθμός των επαναλήψεων
Παράγει σύμφωνα με 90% ακρίβεια
Μειώνεται σημαντικά ο αριθμός των συνεχών ηχητικών παραλείψεων και των

υποκατάστατων

Ο λόγος του είναι συνήθως καταληπτός από τους ξένους

Μιλά σχετικά με εμπειρίες στο σχολείο, σε σπίτια φίλων κλπ.

Αναμεταδίδει με ακρίβεια μια μεγάλη ιστορία

Δίνει προσοχή σε μια ιστορία και απαντά σε απλές ερωτήσεις σχετικά με αυτή

Χρησιμοποιεί κτητικές αντωνυμίες, μελλοντικό χρόνο και συγκριτικά μορφήματα στις προτάσεις

Ηλικία 5 – 6 ετών

Ονομάζει 6 βασικά χρώματα και 3 βασικά σχήματα

Ακολουθεί εντολές που αποτελούνται από 3 μέρη

Κάνει ερωτήσεις με το «πώς»

Απαντά λεκτικά στο «Γεια» και στο «Τι κάνεις;»

Χρησιμοποιεί παρελθόντα χρόνο και μέλλοντα κατάλληλα

Χρησιμοποιεί συνδέσμους

Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο περίπου 13000 λέξεις

Ονομάζει τα αντίθετα

Ονομάζει διαδοχικά ημέρες της εβδομάδας

Μετρά ως το 30 μηχανικά

Ανταλλάσσει πληροφορίες και κάνει ερωτήσεις

Χρησιμοποιεί προτάσεις με λεπτομέρειες

Αναμεταδίδει με ακρίβεια μια ιστορία

Τραγουδά ολόκληρα τραγούδια και απαγγέλει παιδικά ποιηματάκια

Επικοινωνεί εύκολα με ενήλικες και άλλα παιδιά

Ηλικία 6 – 7 ετών

Ονομάζει γράμματα, αριθμούς και νομίσματα

Βάζει στη σειρά τους αριθμούς

Κατανοεί το «αριστερά» και το «δεξιά»

Κάνει σύνθετες περιγραφές

Πραγματοποιεί συζητήσεις

Έχει αντιληπτικό λεξιλόγιο περίπου 20000 λέξεων

Παράγει προτάσεις 6 λέξεων

Κατανοεί την έννοια του χρόνου

Λέει την αλφαβήτα

Μετράει μέχρι το 100 μηχανικά

Χρησιμοποιεί περισσότερα μορφολογικά σημάδια με κατάλληλο τρόπο

Χρησιμοποιεί την παθητική φωνή

Η λογοθεραπεύτρια,
Δήμητρα Χατζημανιάτη
MSc Paediatric Neurological Rehabilitation